

מסורת הש"ס

[illegible]

מוסף רש"י

אָמט ציבור ספּערט לי וואָי האָט תּמיד
צוֹבילן וואָי נגיד עומד: אַזוי פּערט
אָמט. אַהטאַ. אַבאָוואָ אַמיראַ וואָמאַ
אָמאַט אַפּוֹן אַמאַט: דר' ינאַי.
אָוואָ אַזוי אַפּוֹן אַלץ אַמאַט וואָמאַ
אָוואָ גרמאַ אַמאַט אַלץ אַמאַט אַמאַט
אָוֹן אַמאַט וואָמאַ אַמאַט וואָמאַ
אָוֹן אַל דירנ'ן אַמאַט וואָמאַ אַמאַט

[illegible][illegible]

תשובת רשעים מוה'אמין
מעבבת. אף אחר שנחתם גזר
דין. מיהו מכל מקום סופו
לצוא לידי תקלה שאין גזר דין
של יחיד נקרע כדאמרין בראש
השנה י'ת, אן. אי נמי ר' יצחק
הודם גזר דין ציון לאחר גזר דין.

הוא ארץ הנחמץ כמצינו ודורנו חסד שנאמר ויבטלו
המבורחים מעקבת פורענות ואע"פ שנחמם עליו
מקברת את מעליה ערום נכנס ויערום יצא ממנה
נא אמר הכי בצבו נפשיה לקטלא נפק וצבו ביתיה
ה' (כ) כיצאה (כ"ב) כי הוה נפק לדינא אמר הכי
סוף דלמאי שפ' עקבא לאסד כין

[illegible]

יום הכיפורים פרק שמיני יומא פז.

הכי קאמר אים יחטא איש לאיש ופללו לו: ואם לה' יחטא איש מי יספול שצידו כך היה עלי הכהן מוכיח אים ערצם לרעד תקעם לור רפיד. בשביל זר לערצו בממון או אים נוקשת באמרי פיה שהקנטו שצדריס

ועל מוקד אומי פין אס הקטנות
הרבה רעך הרבה רעך לבקש הימנו
ומצאנו דקדק דקדק מלא כתיב
לפני שיהא לשון דרש: **פגלם שורות.**
ככל פגמם יפסיקוהו בשלש אנשים
אין פגם שנאמר יזור לשון שורה
ואין פגמם פחות משלש בני אדם *
הרי פגם אחת וישר העימי
הרי שמים ולא שורה יז: פגם:
אנא **אנא** אף נא **ועם** נא. **אין** נא
לשון אכלא לשון כשה: **הו** ליה **מילא**
לר' **אנא** **בדיה** ר' **אנא** היה לו אול
ללהלכה **ועם** על ר' ירמיה שחטקו לו אול
ר' ירמיה אומי דאשד ר' **אנא**:
ירמיה **דמא**. החוט ימי שופכן
היהת השפחה שופכן וירמי פטיין
ודומה לו כרביים וזכר ארץ חפץ
תהלים (עב): **ממלא נפשיה** לפני
ימי שחטקו לו אולי פגם מנוח ממילה
וימחול לו: **לף** **ובני** **שופ** **שופ**
ומשלש פגמם רבות: **בדי** **פגמא**.
הרבה חטק לו: **קאול** **אנא**.
למקול נפשיה. עבשו הוא
עבד רשע: **פגד** **רשע**. משכר
עמית ראש של בהמה: **קאויס**.
בגדרתו: **סידרא**. פרשת מקרא
של ביצאם לו של כתובים:

וְעַתָּה לְקַטֵּל אֶחָד מִלֵּאֵי הָעָם
 מִמֶּנּוּ אֶחָד כֵּן; וְלָכֵן צִוִּיתִי אֶת
 הַיָּמִינִי וְלֹא שִׁמְכֶם כְּלֹם צִדְדֵי; וְעַתָּה
 לְבִיטוּ בָלֵל חֶטֶא כִּי־לֹא: אֲמַנְכֶם
 חֲרִיז לְבִדְדוֹ: אִם
 יִגְו' סוּפוּ כְּגַלְלוּ
 אֶת־מֶלֶךְ שָׂרָא מִתּוֹחַ
 וְקֹן הִיָּה וְעוֹשֵׁץ
 צִבִּית מִדְרַשׁ
 יִבְדֹּר לְקֹן מִפְּנֵי:
 אֲלֵמָא אִף הֵן הִיָּו
 יִזְן אֶת־מַלְכָּא עַל
 מִפְּנֵי אֵת הָעִבְרִי:
 אֵל תַּעֲזֹב וּפְשִׁי.
 מִי־עוֹבֵד אֵת הַסֵּטָא
 בְּדִם וּפְשִׁי. מִחֲבִיר
 עַל יִסְמַח בִּי:
 וְחֹמוֹ וְיֹפֶל צִבּוֹר
 נִגְלָא. לְמִיָּין דְּמַטָּא
 וְעַתָּה מִסְפִּיקוֹן דִּרְוּ
 שְׁעִירֵי צִדְדֵי
 נִגְלָא כִּרְבִי. דְּלֹאֵר
 הַתַּעֲזֹב מִכְפֵּר:
 שְׁעִירֵי הָעָם וְסֵלָא
 וְהַסֵּטָא וְיִפְלֹן
 וְעַתָּה וּפְלֹן שְׁעוֹן
 שְׁעִירֵי מִפְּלֹן
 מֵאֵן אֲלֵסִים יִיָּין.
 וְתַתָּן כְּפִלִּים (שְׁמֹת)
 צִיִּיִסִּים: אִי הִכִּי.
 וְעַתָּה נִיגְוֵה אֲלֵמָא
 וְעַתָּה שְׁעִיטָא בְּשִׁיל
 וְעַתָּה הִרְבֵּה לְמִקּוֹס
 קֶאֱמֵר. הִכִּי נִמִּי

בגיתס: כדרר
תרי זיגנר שוץ
לעשות תשובה
עלוי יתער: י
לעיל חפזי לא
אזב שאני. מחא
לחטוא אינז
אלויס. וקאס
חפלה פיוס
וומפסן וומפסן
והא פללנו לש
הדיין יגש
פללנו דקדא לז
סיפא מי תפלה
המקוס וזי איין
ליפע אימנ:
הרבים איז
לעשות תשובה
שנאמר זבי
ברז לעשות

דלא כרבי
אפילו תימא
עבירות שבו
אי הכי אימי
ואם לה'
כדרבים צרי
והוצל כי בנ
ריעים^(ט)
חמאתי ויש
מששל פעמם
במתא לה'
אבא בר
ירא אביון
ורבה רעז
ליה מרעותיה
לפיוס ליה
נפשאו אול
בהדי דקא

ביום כמעט^א אין מספיקין ביה
בחד ידו מ"ט^ב כתי שלא יה
סביל לראות שיהי וכל
סודן ותלמידיו בניהגם שנאמ
אחטא ואשוב: למה לי למי
אמר רב^ג כיון שעבר אדם עב
אין ויום הכפורים מכפר אין ו
מבטורה כין עשה תשובה ביה
אדם למקום וכו': רמי ליה ר
כתיב^ד אם יחטא איש לאיש
פלל לו הכי קאמר אם יחטא
ומעשים טובים^ה אמר ר' יצח
רעך תקע לזר כפך גוקשת
אם ממון^ו לך בידך הוה
שורות של שלשה בני אדם
וסו בר חנינא וכל המבקש מ
נא הוא מת מבאי עשרה ב
רמיא הוה ליה מילתא לר' א
דמיא ארישא אמר עשאני מ
ר ליה השתא צריכנא למי
ניש תוה חליף ותני לקמיה ו
בחה לא אתא לקמיה במעלי ו
קא אזיל מר אמר ליה לפיוס ר
דלי ענייה ותויה אמר ליה א
ה בקועיה וקטליה רב הוה

אלוה ישראל ולפלוני זה שחבלתיו.
עם שיחיתו, אורוקמתא נתן שאבדו ו
אז תוול ויכפר כתי, שמולא אמר

מקומות
ענשם נחמ

[illegible]

בור ניוס
 תרי יומי כז
 לו סלקד
 כרבי ו
 אפלו תימנא
 דלא ארבע
 עבירות
 אהי אמי
 לו ואם לה
 צירי
 ותצלנ כי
 ריעים^(ט)
 וממתי
 משלש
 ממתי לה
 דר' אבא
 ברי
 ירמי
 רעך
 ריהב
 מרדתי
 לפיוס
 נפשא
 אול
 כהדי
 רקא

[illegible]

מסורת הש"ס

אֶסְאֵף ר' חַיִּיל. וְגַם הוּא הָיָה חָפֵץ בַּפְּסוֹק עִמּוֹ וְהוּר שְׁבִיבוֹ לְרֹאשׁ
שֶׁהָרֶגֶל: ר' שְׁאֵלִי מְמַמְרֵה הָיָה לַעֲמֹל: **תַּחֲמֹל** חוּלָה לֵב רָחֵק רָחֵק
מֵחֹלֶם עַם שְׁתַּלּוּתוֹ בְּדָקָל וְהוּא מֵינָן שְׁמֹתוֹ אֲחֵי וְגִדּוּלָהּ וְרָחֵק
תַּחֲמֹל רֹאשׁ יִשְׁבֵּה הָיָה בְּדַמְרָא רַבִּי (מַבְחוּשׁ דְּק' 47: 3) שְׁבַע פְּטִירֵתוֹ
חִינָנָא בְּרַחֲמֵי יָבֵב בְּרֹאשׁ בְּרֹאשׁ וְלִשְׁאֵל
חֹלֶם וְהוּא עַל רֵב לֹא לְמוֹת עַל שְׁאֵל
מְלִכּוּת וְנוֹגֵעַ בְּחִבְרָתָהּ אֲחֵי אֲחִיָּה
מֵהֶלֶל וְיִבְחֵה לְבָבָל מִמֶּנִּי וְשֵׁי יִהְיֶה
רֹאשׁ וְלֹא דְחִין לְמוֹת שְׁבִיבוֹ: עַל
חִיבֵי: לֹאחֵר חִיבֵי שְׁמֵקֵיל עִסְוִי
וְיִהְיֶה: שְׁמֵא סַפְרָא דְעַמִּי: מִמַּמַּת
שְׁכִירֹת: דִּבְרֵי קִלְקֵלָה. שֵׁן חֲסָא:
מַעֲמַעֲמִין. הִנֵּה חֲסָא הָיָה: בְּחוּרָא
כְּסוּ: כִּי יוֹם הוּא יִכְסֶּה: 0 רִנּוֹן

ארבעה ימים בכל שבת שאנשי משמר
 ישראל נמנעין בעריות ומתעניין
 וקורין במעשה דגאסתי כדאמרין
 במ"ם תענית דף ע"ו והם מקניין
 ותעניות ומעמדות מי אית דבו
 מוסף ומשניין הכי קאמר הכהנים
 נושאין את כפייהן כל זמן שמחללין
 ואפי' במנהג של ששלה פרקים הללו
 תעניות הם ואין שכרות במנהג אצל
 שאר גויות השנה אין נשואים כפיס
 צמחיה ויש חזן ארבע תעניות
 ביים: אלוהא יתירא. מחלל שבע
 כשאר התפלות: ושמואל אמר מה
 אנו ומה חיינו. אומר ולוי תפלה:
 אור ויט הכפורים. אור ויט הכפורים:
 וחוסס ביודיו. גרס בתוספתא אלו
 חוסס מקדש ישראל אלה האס
 הסולתן וכתמים אומרים כל מה
 שזקוק לשבע כך בשאר התפלות אס
 ראה לחמוס ביודיו חוסס כך שמעמי
 אצל לא גרס לה בתוספתא * הכי אלה
 וכתמים אומרים מחלל שבע אלו
 ראה לחמוס ביודיו חוסס ואנעילה
 קניי קמני מהית נעילה מחלל
 שבע ומחודה תיובתא דשמואל
 מיתבט: * חיוס קמני דרגא. נעילה
 ולשון נעילה פליגי * אמוראי דבבבאי
 יושבתי * דא חמר נעילת שמים
 ודא חמר נעילת שמי עורה: וענין
 דללי. משתכססו מו לא תריץ: * וסוף
 אמר רב. במ"ם ברכות * תפלת ערבית
 ראשונה ומואל פותחת * יליצי
 הכותב חזקתא דזו פוטרתה:
 מיסיבי וכו'. קמני נעילה וקמני
 ערבית: שבע מעין שמונה עשרה.
 ג' ראשונות ו' אחרונות כהנין
 ואומר בימינו באתנע שיש בה מעין
 שלש עשרה ברכות ויהא תפלה קצרה
 שמיקנו לעבדרי דריסס ונלוואי ויהי"ב
 המירו ללאת בה מפני הטרדה:
 תנאי

"סורן" והיה יריבם של
 הממונא וזמא בירמא
 לא אמר אלא דלא
 אבל אמר אבל אנחנו
 דאמר רב המדורי הוה
 והוה יתיב וכו' מטא
 אבל ר' חנינא חמאני
 'עיקר ידיו' האי הוא
 פרקים בשנה כהנים גו'
 פעמים כיום בשחרית
 שערים ואלו הן שש
 ובמעמדות וביום
 שערים רב אמר אל
 אמר מה אנו מה חזיה
 מתפלל וכו' חזיה

ומתודה בנעילה מתפלל שבע ומתודה (ב) [א] תנאי היא

ומתורדה בנעילה מתפלל שבע ומתורדה ^(א) ^(ב) תנא ר' חזקוני וחסות ביידי דברי ר"מ וחכמים אומרים מתפלל ש' תיובתא עולא בר רב נחית קמיה דרבא פתח באר ^(ג) הונא בריה דרב נתן אמר ויחיד אומרה אתה תר ^(ד) למעמדה דאמר צולתא תירא היא וכוין דצלל ^(ה) הלכה כדברי האומר תפלת ערבית רשות לדבר מתפלל שבע ומתורדה שחרית שבע ומתורדה מופק מתפלל שבע מעין שמונה עשרה רבי חנינא בן גמ

[illegible]

(א) ציל ב'ה' (ג) ר'ה ח. מנהל
(ד) עיל כה, (ה) חוספ' פ'ד
(ו) י'ה' (ז) בנסרת ד'ה' (ח)
(ט) בנסרת (י) ג'ר י'ר'פ'
(יא) ר'זש' אמר רב המודרי יז שז
וכי וזמר רב המודרי ויז
צמנתו ויז אמר ש' עיקר
דקדוק מנחת (א) עמית (ב)
(ג) ססח' ר' נדח (ד) נ'ין
מזרש' (ה) י'ר'פ' (ז) כח.
(ח) צמנת' סמון ר' צמנת' נסמ'
לחזק' (ט) בנסרת (י) כ:
(יא) פסח' ר' נדח (א)
(ב) מנחת' מחסל' שבע ומחזר'
נצני' עיל' כ'סמנת' ונצני'
(ג) וקרא' טז, (ד) פ'ד י'ר'פ'
(ה) פ'ד י'ר'פ', (ז) ד'ן כ' ג'פ'
(ח) פ'ד י'ר'פ' הדפס' ש' נדח
הנצני' (י) ציל ונצני' (יא) כ:

(א) בני ישראל היו אמרי ש"מ
והתעבדו להם ולגמלו אותם
(בגבל) תל"מ ויב' ק"ל אלהים
ולא תחיו וכן משמע מפרש"י:
(ג) שם בני ישראל מחפזים
ותומתו של המספורים עם חשיבה
מחפזת כי כ"ל ויפיות תנאי
אולי תדענו נמחק: (א) שם
ושמאי, רב נתן אבדור דר
אולי צריך דרך נתן נחח
קמיה דרש פתא כח בראיה
בחרתו ודיים במה אנו
ושבחה אמר רב אחא
בריה דרמי ויחיל לומר חסר
תמלו: (ד) רש"י דר' גמח כו'
מליה בה תמלו:

[א] גמ' (תנאי היא דתניא
 יוהר"פ עם חשיכה מתפלל שבע

רנשבורג

[א] גמרא תנאי היא דתניא. לריך
להיות ומו תניא [ועי' ר"ח]:

לנדא
[א] גמ' במנחה מתפלל שבע
ומתודה (דמנח) [יוה"כ]
כו' כז"ל ועי' מהרש"א
[דלגירטו קשה היינו נעילה
היינו יוה"כ ע"ח]:

א. וְקִ"ל כּוּתִיָּה בַּאיִסּוּרֵי מוֹס' כִּרְכוּס כּוּ' דִּ"ס טַעַם ב. וְלֹא מִחֻלְק כֻּלָּל בִּין לַמִּד' רִשּׁוּת אוּ בִּין לַמִּד' חֻבּוּה דְּמִשְׁמַע דְּלִיכָא מֵאן דְּפִלְגִי. מוֹס' מְגִינָה ט: דִּ"ס
א. ג. [וְ]כִי אִמְרִינ' תִּדְּפֹלֶת עֲרִבִית רִשּׁוּת אֵינּוּ רֹצֵה לִּימָר שֶׁאֵם יִצְהָר לֹא יִתְפַּלֵּל אוֹתָהּ

כלל, אלא ר"ל שאינה חובה
כמו יוצר ומנחה, אבל מצוה
איכא, דמצוה לגבי חובה רשות
קרי ליה. רבינו יונה גרסא ית.
I. דאין לבטל חובה אלא אם לא
שתסטרנה תפלה אחרת. רל"ט
גרסא פ"ד פ. ה. [ד]מ"מ יש
להביא ראייה משם דאין לבטלה
בחנם. עס.

וּחֲבִיבִים אוֹמְרִים צִדִּיק
שִׁיתוּדָה קֹדֶם אֲבִי'ה בּוֹ.
וּבְתוֹסַפְתָּא [פ"ד] גְּרַסְיָן יְתוּדָה
אַחֵר אֲכִילָה וְשִׁמְיָה. וְאִע"ג
שֶׁתוּדָה קֹדֶם אֲכִילָה וְשִׁמְיָה